

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ ese de 2 ori; Joi'a si Dumineca, Foi'a, candu concedu ajuto'iale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunato'ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala a 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 75.

BRASIOVU, 7 Octobre/25 Septembre

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 6 Octobre n.

In septeman'a viitoare se astepta evenimente mari pe campulu de resbelu. Pana atunci voru f' sositu la faci'a locului mai tote ajuto'iele trimise armatelor chrestine. Consiliulu de resbelu rusescu se vede, ca s'a decisu pentru o actiune generala concentrica pe tota line'a. Cu tote aceste inse dupa tristele esperiintie de pana acuma russia voru fi mai bagatori de sema si nu voru mai pripi actiunea. Sistemulu armatei romane de a inainta pasu de pasu cu sup'a, facandusi siantiuri de aperare, a esitu invingatoriu. Cei mai multi corespondenti constata, ca deca s'ar' fi observatu dela inceputu acestu sistem, astadi Plevn'a ar' putea fi luata fara ca armatele chrestine se fi suferitu atatea perderi. Se relatéza ca s'a numitu de comandante supremu alu armatei rusescei de facto generalulu conte Kotzebue, ér' marele duce Nicolae va remané comandantu numai cu numele, ér' de siefu alu statulu majoru alu armatei de Occidentu s'a numitu in loculu generalulu Zato'ff, generalulu Totleben. Aceste schimburi sunt o dovéda mai multu pentru aceea ca conducerea russa 'si-a schimbatu mai multu séu mai puçinu sistemulu si speramu, ca va fi in favorulu operatiuniloru viitoare.

O schimbare insemnata s'a facutu totodata si in comand'a turcesca. Mehemet-Ali, pe care l'au respinsu marele duce mostenitoriu intre Jantr'a si Lomu si care, neprimindu batali'a decisiva care i-au oferit'o russia, s'a retrasu cu armata s'a in tota grab'a, in positiunile ocupate mai inainte inca de Abdul-Kerim, a fostu cá si acest'a destituitu si in loculu lui e numitu comandante supremu alu ostiziloru turcesci Suleiman-pasi'a, care se afla deja in Rasgradu. In loculu acestui'a e numitu comandantu alu armatei din Balcani Reuf-pasi'a, care e deja in Sipc'a.

Acuma se incepe actulu alu treilea sangerosu, care credemu ca se va fini cu isbend'a armelor chrestine. Actiunea decisiva s'a inauguratu in Asia si de acolo se anuntia ca russia cari au atacatu sub comand'a lui Loris-Melikoff pe Mukhtar-pasi'a pe tota line'a sunt pana acuma in mare avantagiu, ei au luat localitatea Pauletu, chiai'a positiuniloru lui Mukhtar-pasi'a. De alta parte spunu telegramele din Constantinopolu ca se astepta si in Bulgari'a la Iantr'a o batalia mare, ér' Osman-pasi'a telegraféza din Plevn'a ca bombardamentulu contra acestui orasiu continua di si no'pte.

Assediarea Plevnei din partea armatelor romano-russe se continua dér' dupa insasi marturisirea lui Osman-pasi'a cu tota seriozitatea. Romanii au facutu deja a 4-a paralela si se afla dupa cumu ne spunu si corespondintiele nostre de mai la vale in cea mai mare apropiere de redut'a cea mare turcesca, pe care nu multu a lipsitu cá se o ié inca in lupt'a din 6/18 Sept. Romanii 'si facu dator'i'a peste tota asteptarea, ce tota lumea recuno'sce; ei au luat redut'a cea mai mare si o stapanescu pana in momentul de faci'a si precandu russia nu au potutu se impedece intrarea lui Chekhet-pasi'a cu cei 10,000 ómeni si cu provisiuni si munitiune in Plevn'a, cavaleriei romane din valea Vidului i-a succesu a luá dela turci aprópe o suta carre incarcate cu proviantu. Russia dela cari depinde in fine decisiunea resbelulu presentu se lupta nu mai puçinu eroicu cá romanii, dér' conducerea loru a fostu pana acuma fórté defectuósa. Se speramu ca sirulu eroriloru comise s'a inchiaiatu si ca ataculu celu mare viitoriu asup'r'a Plevnei va avé unu resultatu mai fericitu. — Se facu preparatiuni serio'se pentru o campania de érna. Russia ambla cu ide'a de a arunca unu podu de feru (construitu din cilindre de feru) peste Dunare. — Muntenegrinii au sistatu operatiunile loru cuceritoare in Herzego-

vin'a. Teritoriulu ocupatu le ajunge deocamdata. — Serbii sunt inca totu nedecisi candu se incépa cu actiunea. Numai se nu se finéscá resbelulu pana atunci.

De pe campulu de resbelu.

(Correspondintie speciale ale „Gaz. Transilvaniei“.)

Grivitz'a, 20 Sept. st. n.

In 17 Sept. sosi dela cuartirulu generalu alu armatei ordinulu de a atacá redut'a Nr. 2 in 18. In urm'a acést'a a fostu avisata in diminéti'a de 18 artileri'a, care e instalata in transieuri, de a deschide foculu contra redutei, indreptandu srepnele asup'r'a siantiuriloru dinaintea obiectului, de a distruge parapetele, de a luá in scutu trupele divisiunei IV in paralele si de a bombardá interiorulu redutei cu puscaturi cercuite. Bateriele divisiunei III, care sunt asediate pe inaltimile dela Vrbiti'a, voru avé se'si indrepte foculu asupra taberei intarite dela Bucov'a. Acést'a se incepe, cumu scimu, imediatu inderetulu redutei si se estinde pana la fortulu bastionatu dela Bucov'a. La 11 óre inainte de amédiu tote bateriele postate in giurulu redutei Grivitz'a au se incete cu foculu, de órece óra acést'a este destinata pentru atacu. Bateriele de pe inaltimea dinaintea fortulu Grivitz'a trebuie asemenea se'si concentre foculu asupra taberei fortificate dela Bucov'a.

Pentru atacu insusi da divisiunea III si IV cate unu batalionu, ér' brigad'a de infanteria a reservei I da alu treilea batalionu. Primulu batalionu de infanteria pléca la 9 óre diminéti'a si se asiédia in paralell'a cea mai estrema. Alu 2-lea din bataliônele destinate pentru atacu se raliéza in paralell'a 2-a la órele 10 intr'unu timpu cu trupele de reserva inse asia, cá miscarile se nu fia observate de contrariu. In momentul, candu va incetá foculu artileriei, se arunca batalionulu, care sta in paralell'a estrema desfasuranduse in tirailori, asup'r'a redutei, inse fara de a trage focu. Foculu se se incépa numai dupa ce trup'a va fi ajunsu la siantiurile turcesci, unde apoi sunt a se ochi mai cu séma aperatorii de pe parapetu. Totodata ese si batalionulu alu 2-lea formatu in colóne de compania din paralell'a a 2-a si inaintéza spre paralell'a estrema cu pasi gimnastici. Batalionulu de reserva ocupa paralell'a estrema pregatitu fiindu de a atacá la momentul datu, in casu candu alu 2-lea batalionu nu ar' reusi. Trupele, cari apera redut'a Grivitz'a, precumu si trupele divisiunei III, cari tienu ocupate retransiamentele, sustienu foculu asupra contrariloru, cari apera parapetele, si asup'r'a tirailoriloru inimi, cari ar' voi se impedece miscarile nostre inca inainte de or'a destinata pentru atacu. Indata ce incepe ataculu, tramite divisiunea III o compania in tirailori pe inaltimea, care desparte bateriele de reduta. Acést'a compania va avé de a face numai cu trupele inimi, cari ocupa siantiurile. Restulu trupelor divisiunei III remane sub arme in positiunile sale. Reserv'a la 10 óre diminéti'a se pune la dispositiune in bivacuiri si ocupa numai inaltimile dela Vrbiti'a cu 2 bataliône.

La ór'a otarita tote trupele erau parate. La órele $1\frac{1}{2}$ se pusera in miscare tirailorii. In frunte mergea unu batalionu din regim. 15 de dorobanti in tirailori. Cu tote, ca feciorii inaintau iute si ajunsera peste puçine minute in fuga pana la siantiulu estremu, succesulu nu a fostu perfectu, de órece in paralella se ivise o stagnatiune, si nu urmara indata si cele 4 colóne de compania a regim. I de linea. Turcii, cari erau deja scosi din siantiuri, au castigatu prin acést'a érași terenu. Batalionulu regimentulu alu 9-lea de dorobanti, care se aflá in reserva, a mai incercatu unu atacu si credea, ca in unire cu batalionulu regimentulu 15 va ajunge la siantiuri, inse turcii au primitu intr' aceea ajuto'rie insemnate din taber'a loru intarita, cari au intratu in actiune, asia incatu nici chiaru alu 2-lea atacu decisivu alu trupelor nostre nu a avutu succesu. Regimentulu alu 15-lea a perdutu la acést'a afacere mai $\frac{4}{5}$ din ómenii sei. Artileri'a a cooperatu in modu insemnatu si numai acestei arme este de a se multiumi, ca turcii nu au potutu se ésa de astadata din intariturile loru si se incépa prigonirea. Astfelu numai a fostu cu potintia trupelor a se aduná in retransiamentele d'inainte de paralele, unde s'a continuatu unu focu viiu pana in nópte. Ataculu a fostu bine introdusu, inse reu esecutatu si mai cu séma nu au sositu la timpu trupe próspete, spre a întórce decisiunea dilei in favorulu nostru. Déca s'ar' fi aruncatu atunci doue regimente

asupra inimicului, amu fi luat redut'a. Nu potu se întielegu, de ce s'a intrelasatu acést'a, deórece fiecare momentu alu luptei stá chiaru inaintea ochiloru si numai dispositionile lipseau. Se tienura prea multu de unu programu anumitu si prea puçinu de starea reala a evenemintelor. Serviciulu sanitaru s'a esecutatu cu conscientiositate si devotamentu extraordinariu si institutulu organizatu de generalulu Davil'a a datu noue dovedi de destoinici'a s'a. Perderile sunt insemnate si se urca póte la 600 ómeni. O cifra enorma pentru 12 companii.

Cu sosirea noptii spectacolulu sangerosu s'a finitu, dér' sermauii gravi raniti remasera érași pe campu.

Grivitz'a, 24 Sept. st. n.

19 Septembrie. Pana acuma s'a constatat, ca perderile nostre in lupt'a din 18 l. c. sunt: 220 ómeni morti si disparuti, intre cari 1 oficieru de statu majoru si 6 oficieri superiori, ér' raniti 1 oficieru de statu majoru, 9 oficieri superiori si 279 soldati. Cifr'a mortiloru, care e mai totu atatu de mare cá a ranitoru dovedesce, ca apearerea turciloru a fostu tenace, dér' ca nu mai puçinu si ataculu a fostu facutu cu mare bravura. Dupa scirile, ce ne au sositu, Suleiman-pasi'a cu 100,000 ómeni (?) a luat directiunea nu spre Plevn'a, ci spre line'a Jantrei, pe care o apera armata marelui duce mostenitoriu cu cuartirulu generalu in Biel'a. Din partea oficieriloru superiori russi se pretiuescu perderile russiloru inaintea Plevnei incepundu dela 19/31 Iuliu la 15,000 ómeni, intre cari aprópe $\frac{1}{3}$ parte morti. — Garnisón'a din Plevn'a are mare lipsa de munitiune. Dovada pentru acést'a este, ca de vreo cateva dile turcii nu au desiertatu nici macaru unu tunu.

Inaintea fortulu celui mare faci'a cu Radisovo zacu cá si aci toti mortii in numeru aprópe de 500 neinmormentati. Modalitatea cumu se tratéza din partea russiloru materialulu de ómeni e chiaru neexplicabila. Asia in presér'a dilei imperatului a datu marele duce Nicolae ordinulu laconicu, ca dorinti'a s'a este, ca Plevn'a trebuie se fia luata pana in sér'a urmatória! Plevn'a ce-i dreptu nu s'a luat nici de astadata, dér' pentru aceea locurile ominóse, cari au costatu deja atacu de nemarginitu multu sange si cari au resistatu pana acuma tuturoru incercariloru si atacuriloru eroice, sunt acoperite érași de sute de cadavre. Cele doue corpuri de armata, cari stau inaintea Plevnei si la cari s'a mai adausu pana acuma divisiunea 3-a nici impreuna cu cele doue divisiuni romanesce nu sunt destulu de tari, spre a esecutá unu atacu otaritoriu; si déca ajuto'iele, cari fura anuntiate de multu, dér' inca n'au sositu, ne voru face se le asteptamu inca multu, s'ar' putea usioru schimbá foi'a si déca cumva ar' succede armatelor reunite ale lui Mehemet Ali si Suleiman-pasi'a ataculu asupra lineei dela Jantr'a si ar' sili pe marele duce a parasi line'a de operatiune respective de aperare, atunci cu greu vomu poté continuá mai departe assediarea Plevnei, ca-ci in casulu primu amu trebui se ne retragemu spre Dunare, deórece line'a lunga Plevn'a-Nicopolu nu se póte aperi cu succesu, peste acést'a trupele din Vidinu si Rahov'a ar' tinde negresitu a se uni cu Osman-pasi'a si ar' poté fi impededatu in aces'a miscare numai prin cavaleri'a lui Lascareff, déca acést'a ar' mai aflá inca de consultu a continuá operatiunile sale in valea Vidului, de vreme ce departarea prea mare de line'a de retragere naturala ar' poté deveni eventualminte funesta. La trupele rusesce dinaintea Plevnei au mai sositu dilele aceste 2 bataliône finlandese de venatori si 1 batalionu infanteria din garda, ér' trupele celelalte din garda, cari de catuva timpu au trecut peste Dunare in Bulgari'a, si pe cari marele duce le-a indreptatu cu cuventu, ca nu-i sunt de lipsa mai departe, s'au dusu la passulu Sipc'a si s'au unitu cu corpulu alu 8-lea alu generalulu Radetzki. Suleiman-pasi'a a lasatu inderetu dincolo de passu 15,000 ómeni, cari in continuu primescu ajuto'rie prin recrutari in lanturulu tierii.

20 Septembrie. Viéti'a inaintea Plevnei incepe a deveni monotóna. Prin nimicu nu se intrerupe monotoni'a, si nici chiaru bubuitulu continuu alu tunuriloru, nici atacurile turciloru, cari esu regulátu in fiecare nópte din intaririle loru, nu sunt in stare de a slabi monotoni'a. Atatu de multu ne amu dedatu la siueratulu proiectileloru, incatu 'mi inchipuiescu, ca mai tardiu, candu, aflandume in relatiuni pacinice, nu voiu mai audi music'a acést'a infernala, nu-o se mai potu dormi. Diminéti'a facemu de regula preambleria

nóstra calare pana la reduta, unde in partea din afara a acestei lucrari au inaintat pana la a 3-a paralela. De acolo vedem inaintea nóstra in departare de vreo 2500 pasi Plevn'a. Orasiul acest'a de o estindere insemnata póte se aiba vreo 40,000 locuitori si este, cá tóte localitatile turcesci, situatu de totu placutu. Inse altfelu cu totulu e interiorulu acestoru localitati si illusiunile ce ti le-ai facutu la intrare, le perdi apoi mai de totu. Asia póte fi si cu Plevn'a, a carei'a minarete (turnurile giamiloru) 'ti suridu atatu de prietinosu si relucescu atatu de frumosu din fondu paduriloru. Desi se pare, ca in orasiu e o liniste estrordinaria, totusi trebuie ca domnesce si in interiorulu lui multu vaiu si multa miseria, déca, abstragundu dela bolnavi si raniti, ne gandim la multele familii nevinovate, cari in parte despoiate de avere, se mai afla si in periculu de viétia, deórece proiectilele baterieloru nóstre si ale celoru russesci atingu de cateva dile incóce deja casele din marginea orasiului. Multi dintre noi 'si arunca cu doru privirile intr'acolo, gandinduse in tacere, ca dupa intrarea in orasiu tóte suferintiele se voru fini. Venivomu óre vreodata la Plevn'a? La intrebarea acést'a cu greu se póte raspunde astadi, déca inse totusiu amu terminá campani'a din anulul acest'a cu luarea orasiului, atunci puçini numai voru fi atatu de fericiti a vedé intrarea cu ochii, ca-ci unu atacu generalu va costá érași jertfe enorme.

Timpulu celu reu, care'lu avemu de adi diminétia, pare a fi durabilu. Trupele, cari ocupa transieurile — de ordinariu 4—5 bataliône — suferu tare in urm'a acést'a, ca-ci le lipsesce ori-ce acoperementu. Nu destulu cu acést'a, nóptea trecuta a mai eruptu o furtuna infricosiata si amu fostu udati toti pana la pele. Turcii au intrebuintiatu tempestata acést'a spre a face ataculu loru obicinuitu, care de astadata fú inse mai seriosu. Resultatulu finalu fú, ca vreo 40,000 patrónne detonara in ventu fora folosu, dér' pacea noptii intrerupta odara s'a potutu restabili abia catra diminétia.

21 Septembrie. Peste tóta asteptarea timpulu s'a insemnatu deocamdata érași. Catra órele 9 diminétia sosesc de la brigada nóstra de cavaleria din flanculu dreptu raportulu, ca o colóna mare turcesca de munitiune a plecatu dela Rahov'a spre Plevn'a. Dela Bucuresci transpira scirile cele mai sensationale incóce, fiinduca inse nu dau nici unu credimentu acestoru minciuni periodice, le retacu si acuma. Mai insemnata e nuvel'a, ca turcii stau la Pyrgos si ca voru se darime podulu de acolo. Podulu dela Zimnicea se dice ca va fi transportatu la Nicopoli, spre a stabili acolo o linea dupla de retragere (2 poduri). In cuartirulu generalu romanu se pare ca inca nu sunt decisi a atacá redut'a. Peste totu domnesce o strania neinteligere si certele politice s'au straplantatu pana pe campurile adapate cu sange ale Plevnei si impedece tóte intreprinderile mai mari. O cangrena pentru fiecare armata este multi-mea cea mare de adjutanti nefolositori si acesti'a nicairi nu sunt mai multu reprezentati cá aici, unde protectiunea este inca in flóre. Colonelulu Herhtu era p'aci se cada astadi jertfa zelului seu in servitiu, candu aprópe de elu intr'o bateria se sparse o granata sub unu tunu, lenga care tocmai da dispușetiuni. Tunulu a suferitu tare, dér' curundu a intratu é' in actinne. Paralell'a nóstra estrema este inaintata pana la departare de 80 metre de reduta inimica. In curundu ne vomu intalni acolo cu turcii.

22 Septembrie. Aséra veniui dela Igalince, unde se afla statulu majoru alu corpului I' russescu. Pana ce eram acolo, sosira multi cavaleristi raniti, cari spusera, ca in valea Vidului a avutu locu o lupta. Astadi se latiesce faim'a, ca 15,000 ómeni se afla pe drumu dela Rahov'a la Plevn'a. Acést'a e probabilu escort'a colóni de munitiune, care avú si lupt'a cu cavaleri'a generalulu Lascariéff. Alte detaluri lipsescu. In Igalince stau 20 baterii si o colóna mare de munitiune. Acolo tocmai lucra russii tare la fortificatiunile lineei Poradim-Igalince-Peliasat-Radisovo.

23 Septembrie. Asta nópte érași alarmu, care a fostu aplanatu iute cá totdean'a. Statulu bolnaviloru se maresce din caus'a vremei rele. Singuru noi tramiseramu astadi in spitalu 190 bolnavi. Se dice, ca de aici incolo romanii voru operá separatu. Acést'a vi-o impartasiescu cá faima. —

Post-scriptum.

Din Bucuresci sosesc scirea, ca afara de trupele mobilisate pana acuma se mai organiséza inca 1 regimentu de infanteria, 1 de cavaleria si 6 baterii. Aceste din urma se iau din capitalele districtelor, unde pretutindenea se afla sub titulu de artileria teritoriala cate 2 tunuri, cari sunt servite de pompieri. Tunurile sunt cele vechi franceze de bronzu La Hitte, cari au fostu intrebuintiate prim'a-óra in resbelulu austro-italianu din 1859. Tunurile aceste nu sunt din cele mai rele

Pentru-ca este temere, ca turcii voru face o diversiune mai seriósa in valea Vidului, a fostu concentratu sub ordinele colonelulu Slaniceanu unu corpu de observatiune la Ribn'a, constatatariu din mai multe regimente de infanteria, din cavaleri'a disponibila si din 6 baterii.

Dilele urmatóre, speru, ca voru face lumina asupra tuturor afaceriloru, ca-ci multu timpulu nu vomu mai poté

stá aci fora cá efectivulu nostru se devina fórté micșioratu. Turcii lucra de eri din respoteri la repararea stricatiuniloru. Peste nópte au inaltiatu parapetele cu 0-60 metre. Noi indata amu asediatu baterii spre a le derimá.

Ambulantele au construitu, spre a nu impedece comunicatiunea, unu podu la Novaz'a peste riulu Osm'a, din cauza, ca multele carutii cu proviantu ocupa de presentu mai tóte drumurile ce duc peste Brislan.

Revist'a politica. — Brasiovu, 5 Oct. Dela 15 Sept. a. e., de candu 'si-a reinceputu lucrurile, camer'a din Budapesta nu a facutu nimic de dómne ajuta. Scopulu ce l'au avutu interpellatiunile turcofile, nu a fostu atinsu, ca-ci guvernulu persiste inca cu tenacitate si mai mare in politic'a s'a de pana acuma. In asta privintia i se usuréza prin afacerea legiunei secuiesci in catuva positiunea façia cu turcomanii radicali, de alta parte inse acestu incidentu este de natura de ai prepará dlui Tisza et Consortes cele mai mari dificultati, ca-ci precumu marturisesce „Pesti Napló“, sunt compromise prin complotulu descoperitu persóne insemnate, intre cari se dice, ca s'ar aflá si multi deputati. Press'a maghiara conjura deja cu tóta puterea dialecticeii sale pe ministrulu de interne cá se cocolosiésca lucrulu si dlu Tisza se afla intr'o dilemma fatala. Fiv'a elu atatu de dibaciu a esi si de asta data dintr'ens'a? Deja a inceputu sei arete dintii hait'a de „tigrii“, pe care a condus'o insusi multu timpulu, inainte de a veni la guvernulu, deja s'au aruncatu in foile opositionale cele mai aspre acusari contra lui Tisza si „Egyetértés“ lu invinovatesce, ca abusandu de increderea natiunei maghiare, ar' stá in serviciu de reactiunei din Vien'a si ar' aperá politic'a archiducelui Albrecht etc.

Cestiunea turcesca devine din ce in ce mai fatala pentru Tisza Kálmán. Nu a fostu destulu cu illuminatiunile, cu interpellariile, cu scandalulu secuio-turcescu, — acuma va se se mai nasca despre tóte aceste inca si o discussiune in camera, care cá de obicei va fi catu se póte de lunga si turbulentu. Ocasionea la acést'a voru dá petitiunile cetatiloru Aradu, Orade'a mare, Szatmár, Muresiu-Osiorheiu s. a., precumu si a comitatelorugocia, Torna, Bihoru, Szolnocu-Doboc'a, Bányanya, Odorheiu, Szabolcs, Hajdu, Bereg si Raab, relative la cestiunea orientala. Aceste petitiuni, cari pretindu cá „monarchi'a austro-ungara se impedece estinderea puterii russesci si se apere integritatea teritoriala a Turciei“, voru veni la pertractare in dilele aceste. Sermane ministre, cate vei trebui se-'ti mai audi dela adoratorii tei de odinióra!

Afara de discussiunea turcofila diet'a maghiara desvólta prea puçina activitate. Cestiunea impacarii cu Austria se traganescu intr'unu modu cu totulu surprindietoriu, ea nici macaru cu unu pasu n'a inaintatu de asta primavéra. Doue proiecte de lege, unulu despre competintia Curiei in caus'a alegeriloru si altulu despre procedur'a penala in afaceri bagatele se respinsera. Insemnateea acestoru proiecte e secundara, cu tóte aceste inse respingerea loru dovedesca ca infuintia guvernului asup'r'a majoritatii camerei este in apunere.

In siedinti'a adunarei deputatiloru din I-a Octobree a. c. indatu dupa deschidere presiedintele G h y c z y face cunoscutu, ca in 28 Iuniu a fostu provocatu pe alesulu cerculu alu 2-lea alu cetatii si scaunulu Orastia Avramu Tincu a 'si predá mandatulu. Inainte de terminulu de 15 dile a tramisu Tincu mandatulu seu care érá insoçitu de o scrisóre in limb'a romana. In sensulu art. de lege IV din 1868, dupa care limb'a oficiala e cea maghiara, presiedintele a tramisu inderetu lui Tincu scrisóre acést'a, provocandulu cá se alature la mandatu o scrisóre scrisa in limb'a maghiara. Pana astadi inca nu a primitu nici unu respunsu si presiedintele róga adunarea, cá se judece, ca óre in casulu acest'a este a se procede in sensulu art. de lege XXXIX din 1876; referatulu acest'a alu seu se se predé comitetului de necompatibilitate. (Aprobare.)

Lute au trecut domni maghiari asup'r'a acestui incidentu atatu de superaciosu pentru ei. Este fórté caracteristica pe plesitate, in care póte se puna o simpla scrisóre romanésca pe reprezentantii teriloru, in cari locuiescu aprópe trei milióne romani. Catu despre dlu Tincu suntemu convinsi, ca nu doresce nicidecumu a luá parte la desbaterile turcofile din camer'a maghiara. Domni'a s'a scie prea bine, ca numai asia póte satisfacé dorintiei alegatoriloru sei — déca va remané frumusiulu acasa.

Diariulu italianu 'din Rom'a „Il Dovere“ scrie in numerulu seu dela 26 Sept. despre valórea romaniloru in resbelu si despre missiunea viótoru a Romaniei, asia:

„Intrati in lupta, romanii au datu proba de vitejia singulara, de-o valóre tactica puçinu comuna; ast-feliu ca déca le voru suride inca sortii armelor, ei voru potea contá, fara nici o indoiéla, pe o mare si legitima influintia in desvoltarea nationalitatiloru slave. Sprintenu, veselu, plinu de entusiasmu, soldatulu romanu face unu contrastu remarcabile, lenga recele si rigidulu casacu. Elu duce cu sine in midiuloculu gintei nordulu o suflare puternica din acea rassa latina de care este altuitu prin traditiunile sale istorice, si noi italianii trebuie se salutamu cu o sincera bucuria redesteptarea unui poporu de care suntemu legati prin legaturi de rudenia atatu de strinse... Déca Romania va scii a profitá de positiunea ce 'i au creat'o evenemintele si propri'a ei valóre, ea va deveni puterniculu centru alu unui grupu de nationalitati, cari 'i voru asigurá unu postu emiunte in Europ'a si o inalta missiune civilizatória si umanitaria. Amu insistatu in mai multe ronduri asup'r'a datoriei ce are Itali'a de a cultivá bune reporturi cu acelu poporu si de a sustiene desvoltarea nationalitatiloru slave. Astadi, ceea ce odinióra parea alto'a o utopia, incepe a se areté cá o realitate puçinu departata.“

La acést'a enuntiatiune filoromana adauge „Romanulu“ urmatóriele:

„Totu ast-feliu a fostu vorbitu la 20 Septembrie si „Il Diritto“, organulu cabinetului italianu, totu ast-feliu vorbescu acumu toti militarii straini, cari au vedutu pe romani pe campulu de lupta, totu ast-feliu au vorbitu si vorbescu toti ministrii poteriloru celoru mari. „Marturisescu“ dicea mai de-unadi unu ministru strainu, unu romanu: — „Marturisescu ca incepuseramu a crede ca nu sunteti in stare se fiti acelu bulevardu ce a voitu Napoleonu III se faca din Romania. Acumu ati aretatu, ca sunteti o natiune politica, dibace, intielépta si totu de-o-data entusiasta si viteza; nici o putere dér' nu va mai potea de catu se recunósca missiunea ce aveti la Dunare si se sustiena din tóte puncturile de privire.“ Acést'a este situatiunea nóstra de astadi, acést'a este situatiunea ce ne-a facut'o mai cu séma eroismulu ostentiloru romani; si candu strainii admira acumu acésta nobila si eroica natiune, nu se va mai sustiené, credemu, ca este o nebunia déca vomu dice din nou ilustriloru nostri conservatori: Se ne unimu cu totii, se punemu in natiune tóta iubirea si credintia si se intórcemu in fine spatele nenorociteloru cucuvei dupa ruinele unui trecutulu de jafuri si de umilinti.“

Complotulu ungaro-secuio-turcescu.

„Sermana natiune! Entusiasmulu teu nu 'ti folosescu nimicu. Abia ai voitu se te misci, si éca vine guvernulu, politia si comand'a militaria si complotulu e suprimatu.“

Cu aceste cuvinte saluta „Pester Journal“ din 30 Sept. descoperirea conspiratiunei ungaro-secuio-turcesci contra Romaniei si a armatei russo-romane, apoi continua asia:

„Nimicu contra Russiei — e devis'a Viené si Tisza Kálmán e esecutoriulu ei. Notézati bine acést'a natiune! Nu 'ti sdrobi aripele de coliv'a de feru! Infrenatoriulu teu se numesce Tisza Kálmán. Séu ca te simti destulu de tare, natiune, de a sguđui, cá Samsonu, la temeliele statului, de a sdrobi pe inimicii tei, cu pericolulu chiaru de ati gasi momentulu intre ruine?... Cei mai buni fii ai tei, Andrassy, Tisza te retienu dela seversirea actului celui mare, care se 'ti as'gure presentulu si viótorulu. Fatalu momentu! Ce se va intemplá? Nu scimu. Natiunea e divisata, conducatoriul sei o au parasit'o. Desolata stare! Si guvernulu nostru, Tisza insusi se afla in cea mai critica positiune. Cumu va se se intórca elu acuma deo'tata contra natiunei. Si totusiu va trebui se o faca pentru ca cei din Vien'a o dorescu. De candu cu afacerea din Casiovi'a, é' mai cu séma de candu cu illuminatiunile pentru invingerile turcesci, Vien'a e fórté nemultumita cu guvernulu ungarescu si in specie cu Colomanu Tisza. Afacerea din Brasiovu (confiscatiunea de puscii) a pusu capacu la tóte. Principele Bismark trebuie se fi vorbitu unu cuventu fórté seriosu la Salzburg.“

Planulu celu mare, de a carui'a impedece timpuria vorbescu intr'unu limbagiu atatu de straniu „Pester Journal“, ni-lu descrie „Közvélemény“ din 30 Sept. ast-feliu:

„Planulu erá, de a trece dela frontier'a se-
cúscá mai cu séma dela Kézdi-Vásárhely in Ro-
mani'a si de a derimá drumurile de feru si podu-
rile de acolo. Kézdi-Vásárhely pareá a fi pentru
scopulu acest'a unu locu fórté bine alesu; popora-
tiunea de aci traiesce din caus'a certeloru confini-
are in inimiztii continue cu romanii invecinati si
scimu, ca aci au fostu mai de multe ori loviri si
frecari in massa intre secui si romani. A inarmá
aci 3—5000 secui si a trece cu ei in Romani'a,
nu este nici unu lucru greu si aflamu, ca fórté
asioru i-ar' fi succesu acést'a intre secui pensiu-
natului locot.-colonelu de honvedí Horváth, la a
carui'a adresa au fostu spedate vreo 5000 puscí.
Dela Kézdi-Vásárhely potu se ajunga peste munti
in 48 óre la Galati si aci se afla mai multe po-
rturi, cari au insemnatate mare strategica si a ca-
pá a distrugere ar' fi fostu tienti'a espeditiunei
acestei'a. Si déca le ar' fi succesu a derimá li-
nele drumului de feru ar' fi causatu multu reu
armatei russe. La espeditiune ar' fi luatú parte
si emigranti poloni. Afara de acést'a amu mai
scítu numinduse individi, cari au mai fostu la
scemeri espeditiuni aventuróse si sunt fórté teme-
rari. Respectivii erá se se adúne in 28 Sept. a. c.
in muntii secuiesci. Dupace s'a confiscatu inse-
mne parte de arme, espeditiunea probabilu a fa-
cutu fiasco. Planulu s'a descoperitu ast-feliu, ca
guvernulu romanu a aflu de elu si s'a adressatu
la Vien'a la ministeriulu de externe unde nu se
scieá nimicu. Dela Vien'a s'a telegrafatu la Pest'a
la ministeriulu de interne care a datu iute ordinu
de a se supraveghia marfurile la statiunile drumu-
lui de feru. Si asia urmá confiscatiunea.“

Unu comunicatu a lui „Pester Lloyd“ de
care amu facutu amintire in Nr. trecutú dice, ca
preparatiunile pentru acést'a espeditiune s'ar' fi
scoputu pe timpulu candu se aflá Midhat-pasi'a
la Vien'a. „Conducerea complotului, scrie acea
zina, erá se-o ié unulu din compatriotii nostri si
precumu se spune, operatiunea, despre a carei'a
succesu s'a scrisu prin foi, nu ar' fi fostu un'a
chirurgica.“ „P. L.“ intielege sub „compatriotu“ pe
Klapka. Acést'a a fostu telegrafatu la amicii sei
in Parisu, ca „o fericita operatiune l'ar' fi facutu
scípinu senatosu.“ Se crede ca sub cuventulu
„operatiune“ Klapka a intielesu conspiratiunea.
De aceea dise „P. L.“, ca operatiunea nu a fostu
chirurgica.

Lui „Times“ din Londr'a i s'a telegrafatu dela
Vien'a ca legiunea maghiara din cestiune erá se se
armeze cu baii englesesci, si „Ellenör“ „recunósce
ca au fostu in jocu bani englesesci si cu tóte
sciea, cu tóte ca dovedile sunt invederate, diariulu
acést'a este atatu de nerusinatú a scrie in Nr. seu
in 1 Octobré: „Spré completarea sciriloru nóstre
servésca si aceea, ca o parte din armele
confiscate au fostu destinate pentru
romanii din Transilvani'a.“ Totu asia se
sciea foile din Clusiu a pune vin'a pe romani.
„Magyar Polgár“ scrie ca cele 6000 puscí
confiscate ar' fi fostu destinate pentru Roma-
ni'a. „In Homorodu, Feldióra, Elópatak. A-
rapatak, Heghigu si Brasiovu se afla carausii
romani (?), cari ambla prin Romani'a pana
la Ploiesti. La acesti'a erá se se imparta ladile cu
puscile pe la statiunile mai mici ale drumului fe-
ratu pentru a nu face svonu. Mai puçinu probabila
e presupunerea, ca armele s'au adusu pentru ro-
manii din Transilvani'a, de totu absurda este inse-
lam'a, ca intre secui ar' fi o agitatiune secreta
pentru crearea unei legiuni ungaro-turcesci.“ (Sic!)
De alta parte scrie „Kelet“: „Póte, ca ne in-
scielamu, dér' noi nu vedemu in „fragmentele aceste
de masina“ altuceva, decatu simpla „contra-
banda romano-russa.“ Ei bine, dovedile,
ca armele au fostu destinate numai pentru legiuni
ungaro-secui sunt atatu de mari, incatu „Ke-
let“ in fine a trebuitu se recunósca, ca „s'a in-
scielatu“ in adeveru, candu a disu, ca armele au
fostu tramise pentru romani.

Lui „Pester Lloyd“ i se relatéza, ca la
gar'a de nordu, sudu si nordu-vestu din Vien'a
au fostu confiscate 19 ladi in valóre de 250,000
florini cu patróné, puscí de sistemulu „Martini“,
sabii, baionete si revolvere. Aceste ladi erau des-
tinate pentru Brasiovu, sub declaratiunea „frag-
mente de masina“. Numele tramitietoriloru si a
adressatului erau fictive. Contraband'a s'a spedatu
partea cea mai mare din Angli'a la Transilvani'a
peste Vien'a. Numerulu armeloru tramise se fie de
totu mare, incatu ar' poté se se provéda cu ele o
armata intréga.

Relativu la descoperirea complotului scrie
„Pesti Napló“: „Tradarea a comis'o unu po-

lonu, care vietuesce in Graz si care cunóscea tóte
detaliurile lucrului si impartasi secretulu pe bani
ambassadei russesci. Totodata s'a facutu aratare si
in Romani'a, nu scimu prin cine. Atat'a e inse-
siguru, ca intre unguri — cu tóte, ca nume-
rulu acelorú, cari au sciutu de ac-
cést'a a facere, e destulu de mare —
nu s'a aflu nici unu tradatoriu.“

Este fórté batatoriu la ochiu cumu, cu tóte
cele descoperite, diariiele principale ungueresci
astépta acuma dela guvernulu, ca se ié lucrulu catu
mai usioru cu investigatiunea. In privinti'a acést'a
scrie „Pester Lloyd“: „Ajunge ca guvernulu
a impededatu complotulu, a face mai multu ar' fi
reu si speramu ca arestarile de pana acumu au
fostu numai o mesura de precautiune momentana,
trecatóre, dér' fara alte urmari... Nu e nici cea
mai mica necesitate pentru ca se procedemu in
modu incuisitoriu si draconicu, si se facemu a
crede, ca conspiratiunea a fostu atatu de seriósá
incatu ar' amenintiá interessulu statului séu pacea
nóstra in afara.“ „Pesti Napló“ dice totu
relativu la pedepsirea vinovatiloru: „Nu vomu
numi numele celorú compromisi — pe cari regi-
mulu trebuie se-i cunósca pentru ca nu amu voi
nici macaru in aparinti'a a fi priviti cá denun-
tianti. Toemai pentru aceea inse pentru ca damu
importantia numeloru respective ar' fi de do-
ritu cá guvernulu se nu faca multa
sfara intiéra cu cestiunea acést'a,
ca-ci reinoirea timpului processeloru si actiuniloru
politice, alu arestariloru si amnestieloru cá sub
Bach, nu póte fi in intentiunea lui Tisza Kálmán.“

Orade'a mare, 15 Septembrie 1877.

Stimate Domnule Redactoru! Furórea turco-
mana incepe a luá dimensiuni totu mai mari intre
turcii botezati, ei nu se indestulescu, ca potu
sberá si urlá dupa placulu lorú, ci pretindu si
dela noi se ne denegamu simtiulu nationalu faciá
cu nebuniile lorú. Si puçin'a cultura ce si-au in-
susit'o in scóla néntiului, acumu o lapeda de
dragulu turcului. Fórté intristatoriu e spectaco-
lulu, ce ni-lu ofera ómenii acesti rabiati, cari se
ingamfa de a fi singuri chiamati a civilisá o-
rientulu.

Maghiarii incepu a pismui „glori'a“ turciloru
si déca nu au cu cine se se bata, incepu de a
insultá si lovi in popórele pacinice conlocitóre.
La 20 Septembrie a. c. a fostu illuminata Orade'a
in onórea „invingeriloru“ turcesci. Cá la 7—8000
de ómeni de tóta profesiunea, si jidani portandu
stéguri turcesci si ungueresci si implendu aerulu
cu „éljen“ si „csok jázsa“, se adunara in piati'a
S. Ladislau, si observandu, ca ferestrele subscrisu-
lui nu sunt iluminate, intre strigari si urlete
fanatice de „Muszka Borbola pénzt kül-
dött a muszkákna“ (din cauza ca am tramisu
500 franci pentru ostasii raniti) au ruptu pardo-
sél'a in puçine momente si au aruncatu cu petrii
de cate unu chilogramu si diumetate spargun-
du-mi nu numai ferestrele ci si tablele de
spaletu si aruncandu cu tina 'mi-au manjitu
tóta cas'a.

Zuraitulu ferestreloru sparte, sverlitulu petri-
loru ce strabateau pana la midiulocu chiliei, si
urletulu infernalu alu acestoru basibuzuci botezati
'mi adusera la desperare famili'a.

Inchipuiti-ve, Dle Redactoru, spaim'a unei
mame si soçia iubitória, si gróz'a fami-
liei mele mici, si nevinovate. Numai
peste unu parete inaltu de 1 1/2 stan-
jini, pe o scara lunga potui dá refugiu
familiei inspaimentate de manifestatiunile
brutale ale acestoru civilisatori ai orientului.

Dér' cu atata nu se indestulira, ci o trupa
facu incercari spre a 'mi sparge pórt'a, inse acés-
t'a incercare a vitejiloru nizami fú zadarnica, ca-ci
pórt'a curtii nu vrea a sci nimicá de nobil'a
loru intentiune. Eu tóta nóptea amu statu in pi-
cióre. La 2 óre din nópte o grupa (probabilu)
de juristi, se adunara lenga cuartiru-mi manjitu,
si intinatu si sub ferestrele sparte, intre risete si
hohote strigara: „Jól megkristirozták az
oláh urat“ „Na oláh úr.“ Alta di o mul-
time de spectatori curiosi intre cari si onoratori
se adunara spre a 'si manifestá bucuri'a asupra
vitalitatii poporului maghiaru.

Éta, Dle Redactoru, intielesulu adeveratu alu
cuvinteloru dulci ale acelora, cari ne provóca la
infratire?

Ba vandalismu, brutalismu ne mai pomenitu!
Nu e destulu ca ne ferimu a nu dá ansa nici
la cea mai mica suspitiune maghiariloru jalusi,

ba in obraznici'a lorú purcedu pana a profunde
dela noi cá se ne jertfimu convingerea si consci-
enti'a pentru utopielé ungueresci.

Nóa ni se imputa de crima a oferi obolulu
aceluiu care e carne din carnea nóstra, si
e sange din sangele nostru, si maghiari-
loru le e ertatu a face demonstratiuni turcofile
faciá si cu persón'a sacra a Maiestatii Sale prea
gratosului monarchu (à la Czegléd).

Apostolii s'au simtitu fericiti, candu au sufe-
ritu batjocure, si góna pentru Isusu si dreptate!

Primiti Dle Redactoru espressionea profundei
mele reverintie ce vi-o pastrezu.

Desideriu Borbol'a
advocatu si proprietariu.

Cetimu in „Romanulu“:

Bateriile romane de la Calafatu au deschisu
foculu asupr'a Vidinului adi diminétia 30 Sept. la
8 óre 30 minute. Se pare ca scopulu acestei
bombardari este distrugerea vaseloru din portulu
Vidinului. Scopulu a fostu in parte atinsu; ca-ci
unu vaporu a fostu lovitú de mai multe ori, si
apoi s'a vediatu scotiendu-se din elu mai multi
raniti séu morti precumu si materialulu. Ecuipa-
giulu asemenea a parasitu vasulu. Stricatiunile
causate in Vidinu pana acumu nu suntú cunoscute.
Turcii au ripostatu, dér' bombele lorú n'au facutu
decatu sircatiuni neinsemnate. Bombardarea a in-
cetatu la 11 óre. O telegrama primita adi-nópte
ne anunçia ca vaporulu, de care vorbimu mai susu,
a fostu cu deseversire distrusu.

O trupa de turci dela Silistri'a trecuse,
acumu cate-va zile, in insul'a Chiciu din faci'a
Calarasiloru si ocupase lucrarile facute de russi in
1854. Fiindu temere ca ar' voi se face o diver-
siune pe teritoriulu nostru, s'au concentratu acolo
trupe russesci, cari i-au silitu se parasésca posi-
tiunile ce ocupasera. Adi-diminétia pe la 5 óre,
unu vaporu turcescu a incercatu a se apropiá de
tiermulu nostru, inse a fostu primitu cu salve de
puscú. Elu a ripostatu cu doue lovituri de tunu,
si apoi s'a retrasu.

„Monitoriulu oficialu“ publica urmatórele te-
legrame adressate de A. S. I. marele-duce Nicolae
printiului Gorciacoff:

Plevn'a, 19 Sept. Unu detasiamentu de
cavaleria sub comand'a adjutantului generalu Mansei,
tramisu de Zimmermann in recunóscre spre Tatar-
Bazardjik, a batutu la 14 Sept. 500 cerchesi la
Tchubon-Kuiuss. La 15 s'a apropiatu de Tatar-
Bazardjik, a imprastiatu unu corpu de 700 cer-
chesi si a respinsu prin foculu seu de artileria in-
fanteri'a turcesca, care sosise din munte. La 16
generalulu Mansei s'a intorsu in positiunile sale,
dupa ce a mai batutu pe drumu 300 cerchesi si
a strabatutu in 4 zile o distantia de 200 verste.
Perderile nóstre au fostu: la 14 Sept. de 7 morti
si 1 oficiaru ranitu, la 16 Sept. 2 ómeni usici.
La 15 n'amu avutu nici o perdere. Perderea ini-
micului in aceste trei lupte a fostu insemnata.
Bazardjik este fortificatu si ocupatu de trupele
turcesci si egiptene.

Plevn'a, 20 Sept. Eri si astadi am per-
cursu cu principele Carolu si generalulu Totleben
tóte positiunile nóstre inaintate si acelea ale ro-
maniloru, precumu si bateriile. Lucrarile nóstre si
acelea ale romaniloru inaintéza cu rapeditiune.
Turcii nu respundu foculu nostru si nu tragu nici
chiar' cu puscile. In celalalte puncte nimicu nou.

Noutati diverse.

(Diu'a onomastica a Maiestatii
Sale) prea gratosului nostru monarchu s'a ser-
batu in 4 Octobré a. c. in biseric'a rom.-cath. de
aici asistandu autoritatile orasului si unu publicu
numerosu. In bisericile roma s'a ténutu ase-
menea serviciu divinú in onórea dilei aceste'i'a.

(Societatea academica) a acor-
datu premiulu „Nasturelu“ de 4000 lei dlui Al.
Odobescu pentru „L'Art de l'Archeologie“. Pre-
miulu instituitu de d. Odobescu, pentru care pana
acuma la siese concursu nu se presentase nici o
opera, a fostu asemenea acordatu dlui Gr. G. To-
cilescu pentru lucrarea d-sale: „Cercetari asupr'a
popóreloru, cari au locuitu tierile romane de a
steng'a Dunarii mai nainte de cucerirea acestoru
tieri de catra Imperatul Traianu.“ Acestu premiu
e de 2500 lei.

(Societatea „Iuli'a.“) Prea Stimat
Dle Redactoru! Ne luamu libertatea a ve comunicá,

cumca societatea de lectura „Iuli'a“ a junimei romane dela universitatea din Clusiu s'a constituitu pentru anulu scol. 1877/8 in modulu urmatoriu: presiedinte: Dr. Aureliu Isacu, avocat; vice-presiedinte: Absolonu Todea, juristu; secretariu: Petru Dulfu, aud. de fl.; notariu: Beniaminu Popu, aud. de fil.; cassariu: Nicolau Ciacianu, aud. de med.; bibliotecariu: Iacobu Majoru, aud. de med. — In decursulu lunei venitore se va dá unu reportu generale despre starea si activitatea acestei societati dela infiintarea ei pana in presinte. Pre lenga aceste primiti asecurarile stimei profunde, ce vi-o pastréza jun'a-ne societate. — Din siedinti'a comitetului tienuta in 26 Sept. a. c. Clusiu, 3 Octobru 1877. — Dr. Aur. Isacu, presiedinte; Petru Dulfu, secretariu.

— (Arestari in secuime). Lui „Közvélemény“ i se telegraféza din Sz. Szt. György ca acolo au fostu arestati: locot.-colonelu de honvedu Ignaz Horváth si fostulu deputatu Nic. Bartha, apoi directorulu fabricei de feru din Olahfalu, Lanszki, directorulu fabricei de sticla din Bikszád, Szűcs si celu mai vedutu proprietariu din Kászon, Ludovicu Balázsy. „Investigatiunea se face fórté in secretu. Statiunile drumului de feru sunt pline cu gendarmi, confiscatiunea de arme continua. In Kézdi-Osiorheiu se vedu multime de bancnote de cate o mii. Tocmai acuma intra in orasiu 2 escadróne de hussari.“ — Si la tóte aceste se fia romanii de vina?

A esitu din tipariu dilele aceste:

AMICULU POPORULUI.

Calindariu pe anulu 1878

de
VISARION ROMANU.
Anulu XVIII.

Cuprinsulu. — I T e c s t u. Cronologia, serbatorile, intunecimi, regintele anului, cele 12 luni adaugite cu calindariu istoricu, calindariu agronomicu (revedutu si inavutitu), calindariulu evreilor, conspectulu lungimei dileloru, genealogia caseloru domnitórie, cursulu cailoru ferate, calindariulu postalulu, serviciulu telegraficu, mersulu diligentiiloru, despre timbre, tergurile, valórea cuponiloru. — In partea a dóu'a: „Astrucatii“, istoria unei mari nenorociri. — „Despre temperamente“, de Dr. I. A. Lapedatu. — „Despre insemnatatea testamentelor“, de Dr. M. . . n. — „Cazacii“. — „Despre ostasii turci“. — „Legea de usura“. **A g r o n o m i a:** Classificarea pamenturiloru dupa plante. — Cumu are se fia unu celaru bunu? — Ingrasiarea porciloru. — Inimicii albiniloru. — Tabela pentru poterea incoltitóre, periodulu vegetatiunei si greutatea de midiulocu a celoru mai principale plante agricóle. — Mediculu de casa. — Poesii. — Varietati: Torpilele, notitie economice, margaritare, posne, anuciuri.

II I l l u s t r a t i u n i: Antegarda de cazaci la panda, matrosi turci, angagiari de basi-bozuci, recruti turci plecandu in Asia, prisionieri bulgari in Rusciucu, basi-bozuci, o torpila esplodandu.

Prețulu unui esemplariu 50 cruceri, cu tramitere prin posta 56 cr., 10 esemplare 4 fl. 50 cr., 25 esemplare 10 fl., 50 esemplare 18 fl. 50 cr., 100 esemplare 35 fl.

Se póte trage d'adrepțulu dela editoriu **Visarion Romanu** din Sibiu, cumu si prin tóte librariile si vendiatorii sciuti. 1—3

Publicatiune.

Prin actulu de concessiune alu inaltulu ministriu de comunicatiune si lucrari publice dd-to Budapesta 7 Septembre 1877 Nr. 14012/877 s'a datu comunei orasiului Brasiovu invoirea, cá spre scopulu de a portá (acoperi) spelele impreunate cu pardosirea strateloru, sustienerea in stare buna a pardosélu si a strateloru din suburbia, se ié vama pentru pardoséla in 6 ani de dile.

Dreptu taxa de vama se voru luá la barierele de vama, ce sunt a se introduce la intrarile in orasiu, sumele urmátórie:

1. Pentru fia-care vita tragatória, inhamata la unu caru de povara ori de carausia bine incarcatu . . . . . 3 cr.
2. Pentru fia-care vita tragatória inhamata la unu caru de povara greu inse neincarcatu . . . . . 2 cr.
3. Pentru fia-care vita tragatória inhamata la unu caru de altu óre-care soiu . . . . . 1½ cr.
4. Pentru boi, cai, tauri, vaci, bivoli, magari, catari manati liberi, pentru fia-care capu . . . . . 1 cr.

5. Pentru fia-care vitielu, manzu, óia, capra, mielú séu porcu . . . . . ½ cr.

De platirea taxei de vama sunt scutiti:

- a) Locuitorii cetatii si suburbiiloru Brasiovulu cu privire la ecupagele, cai si alte vite ale loru proprie.
- b) Ecupagele curtii c. r. si ale archiduciloru c. r.
- c) Caii militiei c. r. si ai honvedimei r. u.
- d) Ecupagele postei r. u.
- e) Trasurile, care póta ori-ce-feliu de avere a statulu si materialu pentru cladirile statulu.
- f) Ecupagele cari transpóta prisionieri si fugari, si ecupagele pompieriloru.

Tóte celelalte ecupage, trasuri, vite sunt supuse taxei de vama la trecerea barierei de vama cu ocasiunea intrarii in orasiu.

Din contra la esirea din orasiu nu se platesce vam'a pentru pardoséla.

Trasurile si vitele supuse la vama sunt avisate se tréca pe la barierele de vama asiediate la cele 3 capete ale orasiulu si adeca:

- a) La capulu Brasiovechiulu, la Bartolomeiu.
- b) La capulu Blumarii la podulu de pétra.
- c) La capulu Blumarii mici la spalatori'a de lana a lui Schmidt si se platéscu vama.

In dile de tergu de septemana si de anu se voru asiediá afara de acésta 3 expusaturi de vama, la intrarile in orasiu, la mór'a de chartia, la morile de macinatu din uliti'a din dosu in Brasiovechiu si in Curmatura, si trasuriloru si viteloru supuse la vama le este in aceste dile concésa intrarea in orasiu pe aici, cá si pe la barierele susu amintite.

Cine se va trage dela platirea taxei de vama, ocolindu barierele vamale ori navalindu prin ele, comite prevaricatiune si cade intr'o pedépsa in favorulu fondulu seraciloru orasiulu de 5 pana la 10 ori mai mare cá tax'a respectiva, care se va esecutá prin capetani'a orasiulu.

Incassarea vamii pentru pardoséla se va exarendá din partea comunei orasiulu si arendatoriulu dimpreuna cu organele sale este indreptatitu a opri ori ce trasura va trece in raionulu de vama alu orasiulu pe la ori-care intrare in cetate si suburbii si a nu lasá se intre in orasiu, pana nu va fi platitu tax'a de vama cuviintiósca.

Certuri escate pentru platirea vamii sunt a se aretá indata la capitani'a orasiulu si se voru decide de catra acésta in instantia I extr'a dominiulu. Pentru fia-care plata de vama singulara va dá arendatoriulu la man'a platitoriulu o boleto carea va servi dreptu cuitantia.

In fine arendatoriulu este opritu a controlá a dóu'a óra si a incomodá partitele in laintrulu barierei, fora numai la casuri de prevaricatiune in vederata.

Aceste orendueli despre incassarea vamei pentru pardoséla in orasiulu Brasiovu se aduce la cunoscentia publica cu acelu adausu, ca incassarea se va incepe in 15 Octobru 1877, si ca ori cui, simtienduse impovoratu prin aceste orendueli, ei stá liberu recursulu in contra loru extra dominiulu pana in 15 dile dela ivirea acestei publicatiuni in „Budapesti Közlöny“.

Brasiovu, 20 Augustu 1877.

1—3

Magistratulu cetatii.

Nr. 263—1877.

2—3

Concursu.

Pe bas'a budgetulu preliminaru pe a. 1877/8 din partea adunarei gen. a „Associatiunei transilvane“, tienute in Blasiu la 5—7 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXXV si XXXVI se publica prin acésta concursu la urmátóriele stipendie:

1. La unu stipendiu de 60 fl. v. a. destinatu pentru unu gimnasiastu din fundatiunea Galliana, cu aceea observare, cá, conformu litereloru fundationali, la obtienerea acestui stipendiu, ceteris paribus, va avé preferintia acel'a dintre concurenti, carele va dovedi in modu demnu de credintia, cumca se trage din famili'a fundatorelui si anume din famili'a „Popu si Antonu.“
2. La 2 stipendia de cate 70 fl. pentru 2 teneri, carii cercetéza scól'a comerciale inferióre.
3. La 4 stipendia de cate 60 fl. pentru 4 ascultatori de pedagogia.

4. La 2 stipendia de cate 60 fl. pentru 2 elevi dela vreo scóla de agricultura din patria.

5. La unu ajutoriu de 20 fl. destinatu pentru unu gimnasiastu ori realistu, din fundatiunea re-pausatulu studiosu de a V classe gimn. Emilia Dionisiu Basiot'a Motiu Dembulu din Abrudu, cu aceea observare, ca conformu litereloru fundationali, la obtienerea acestui ajutoriu vor' avé preferintia studentii eminenti, nascuti in muntii apuseni ori in fostulu districtu alu Naseudulu.

Terminulu concursulu se defige pre **25 Octobru 1887 c. n.**

Concurentii la amentitele stipendia au se-i substérna incóce concursule loru pana la terminulu susu-indigitatu, provediute cu atestatu de botezu si de paupertate, cumu si cu testimoniulu de pe se-mestrulu alu II-lea alu anulu scol. 1876/7; et concurentii la stipendiale de sub p. 4 in specialu trebuie se dovedéscu, cumca au absolvatu celu pu-çinu scól'a elementaria, cumu si ca se pricepu in genere la portarea economiei, dupa cumu aceea e indatinata in tior'a nóstra, pe lenga aceea, se f ajunsu alu 16-lea anu alu etatiei.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Associatiunei transilvane, tienuta in Sibiu la 15 Sept. 1877.

Iacobu Bolog'a m. p.

Pentru secret. II:

I. V. Rusu m. p.

Nr. 263—1877.

2—3

Concursu.

Pe bas'a budgetulu preliminaru pe anulu 1877/8 din partea adunarei generale a Associatiunei transilvane, tienute in Blasiu la 5—7 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXXVI se publica prin acésta concursu la urmátóriele ajutória:

1. La 10 ajutória de cate 25 fl. v. a. destinate pentru sodalii de meseria, cualificati de a se face maestrii.

2. La 28 ajutória de cate 12 fl. 50 cr., destinate pentru invetiaceii de meseria.

Terminulu concursulu se defige pe **25 Octobru 1877 c. n.**

Concurentii la amentitele ajutória au se-i substérna incóce concursule loru pana la terminulu susu indigitatu, provediute: a) incatu pentru sodalii, cu atestate de botezu si de portare morale, cumu si cu documentulu recerutu despre ace'a, cumca sunt cualificati de a se face maestrii; é' b) incatu pentru invetiaceii de meseria, se recere, cá concursule respective, pe lenga atestatu de botezu si de portare morale, se fia instruite si cu adeverintia dela maestrulu respectivu, despre desteritatea si deligintia desvoltata in meseria, cu carea se ocupa.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Associatiunei transilvane, tienuta in Sibiu la 15 Sept. 1877.

Iacobu Bolog'a m. p.

Pentru secret. II:

I. V. Rusu m. p.

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 1 Octobru st. v., cá se grabéscu cu reinoirea lui, déca voiescu cá se li se tramita fóia regulatu.

Cu I-a Octobru st. v. se incepe cuartalulu alu **patrulea.**

P. T. domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele **esactu**, aratandu si **post'a cea mai aprópe** de loculu unde locuiescu.

Abonamentele se potu face in totu timpulu cu conditiunile din fruntariu. Scrisorile sunt a se adressá la

Redactiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI“
in Brasiovu.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 5 Octobru st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	64.25	Oblig. rurali ungare	77.75
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	66.80	„ „ Banat-Timis.	77.50
Losuri'e din 1860	111.—	„ „ transilvane.	75.50
Actiunile bancei nation.	843.—	„ „ croato-slav.	84.—
„ instit. de creditu	217.25	Argintulu in marfuri	104.60
Londra, 3 luni.	117.15	Galbini imperatesci	5.61
		Napoleond'ori	9.41
		Marci 100 imp. germ.	57.80

Redactoru respundietoriu si editóru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.